NN 143/2021 (24.12.2021.), Zakon o sprječavanju sukoba interesa

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SPRJEČAVANJU SUKOBA INTERESA

Proglašavam Zakon o sprječavanju sukoba interesa, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 15. prosinca 2021.

Klasa: 011-01/21-01/100
Urbroj: 71-10-01/1-21-2
Zagreb, 21. prosinca 2021.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O SPRJEČAVANJU SUKOBA INTERESA

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Područje primjene Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje sprječavanje sukoba između privatnog i javnog interesa u obnašanju javnih dužnosti, obveznici postupanja prema odredbama ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: obveznici), obveza podnošenja i sadržaj imovinskih kartica, javna objava određenih podataka iz imovinskih kartica, postupak provjere podataka iz tih imovinskih kartica, trajanje obveza iz ovoga Zakona, izbor, sastav, status i nadležnost Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), postupak pred Povjerenstvom te druga pitanja od značaja za sprječavanje sukoba interesa.

(2) Svrha ovoga Zakona je sprječavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, sprječavanje privatnih utjecaja na donošenje odluka u obnašanju javnih dužnosti, jačanje integriteta, objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti u obnašanju javnih dužnosti te jačanje povjerenja građana u tijela javne vlasti.

Sukob interesa

Članak 2.

(1) U obnašanju javne dužnosti obveznici ne smiju svoj privatni interes stavljati ispred javnog interesa.

(2) Sukob interesa postoji kada su privatni interesi obveznika u suprotnosti s javnim interesom, a posebice:

– kada privatni interes obveznika može utjecati na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti (potencijalni sukob interesa)

– kada je privatni interes obveznika utjecao ili se osnovano može smatrati da je utjecao na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti (stvarni sukob interesa).

Obveznici primjene Zakona

Članak 3.

(1) Obveznici, u smislu ovoga Zakona, su:

1. Predsjednik Republike Hrvatske

2. predsjednik i potpredsjednici Hrvatskoga sabora

3. zastupnici u Hrvatskom saboru

4. predsjednik i članovi Vlade Republike Hrvatske (potpredsjednici i ministri u Vladi Republike Hrvatske)

5. predsjednik, zamjenik predsjednika i suci Ustavnog suda Republike Hrvatske

6. državni tajnici

7. predstojnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske

8. čelnici državnih upravnih organizacija

9. glavni ravnatelj policije

10. ravnatelj Porezne uprave

11. ravnatelj Carinske uprave

12. glavni državni revizor i njegovi zamjenici

13. guverner, zamjenik guvernera i viceguverner Hrvatske narodne banke

14. pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici

15. pravobranitelj za djecu i njegovi zamjenici

16. pravobranitelj za ravnopravnost spolova i njegovi zamjenici

17. pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegovi zamjenici

18. tajnik Hrvatskoga sabora

19. glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske

20. glavni tajnik Ustavnog suda Republike Hrvatske

21. zamjenik tajnika Hrvatskoga sabora

22. zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike Hrvatske

23. zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske

24. glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske

25. ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnici ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

26. ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnici ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

27. ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnici ravnatelja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

28. glavni državni rizničar

29. predstojnik Ureda predsjednika Hrvatskoga sabora

30. dužnosnici u Uredu predsjednika Republike Hrvatske koje imenuje Predsjednik Republike Hrvatske sukladno odredbama posebnog zakona i drugih pravnih akata

31. načelnik i zamjenici načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske

32. glavni inspektor obrane

33. predsjednik, potpredsjednici i članovi Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske

34. župani, gradonačelnici, općinski načelnici i njihovi zamjenici

35. predsjednik, zamjenici i članovi Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

36. predsjednik i članovi Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa

37. povjerenik za informiranje

38. ravnatelj i zamjenik ravnatelja Agencije za zaštitu osobnih podataka

39. predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava u kojima Republika Hrvatska ima većinski udio te predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava kojima su većinski vlasnici trgovačka društva u kojima većinski udio ima Republika Hrvatska

40. predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju većinski udio te predsjednici i članovi uprava trgovačkih društava koji su u većinskom vlasništvu trgovačkih društava u kojima većinski udio ima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

41. predsjednik i članovi uprave Hrvatske banke za obnovu i razvitak

42. ravnatelj Centra za restrukturiranje i prodaju

43. ravnatelj Središnjeg registra osiguranika

44. upravitelji zaklada koje osniva Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

45. ravnatelji i zamjenici ravnatelja agencija kojima je osnivač Republika Hrvatska

46. predsjednik i članovi uprave Financijske agencije

47. predsjednik i članovi uprave Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije

48. predsjednik i članovi Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti

49. predsjednik i članovi Upravnog vijeća Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga

50. predsjednik i članovi Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije

51. direktor Hrvatske agencije za osiguranje depozita

52. ravnatelj i zamjenik ravnatelja Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

53. ravnatelj Hrvatskog audiovizualnog centra

54. glavni ravnatelj Hrvatske radio-televizije

55. direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

56. ravnatelj Fonda za obnovu Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije

57. izvanredni povjerenici imenovani sukladno Zakonu o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku

58. predsjednik i članovi uprave Jadrolinije

59. generalni direktor Hrvatskih voda i njegovi zamjenici

60. ravnatelji lučkih uprava

61. ravnatelji javnih ustanova za upravljanje nacionalnim parkovima, parkovima prirode i/ili drugih zaštićenih dijelova prirode

62. ravnatelji županijskih uprava za ceste

63. ravnatelji odnosno predsjednici uprava regionalnih i lokalnih razvojnih agencija

64. ravnatelji županijskih zavoda za prostorno uređenje odnosno zavoda Grada Zagreba

65. ravnatelji ustanova u zdravstvu kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na druge obnašatelje dužnosti koje imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske, osim osoba koje imenuje Predsjednik Republike Hrvatske u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje služba u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

(3) Odredbe iz članaka 10. do 14. glave III. i članaka 48. do 50. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na rukovodeće državne službenike koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na temelju prethodno provedenog natječaja.

(4) Nadležna tijela koja odlučuju o imenovanju i/ili razrješenju svih obveznika ovoga Zakona, a koje odluke se ne objavljuju u službenom glasilu Republike Hrvatske, dostavit će bez odgode obavijest o tim odlukama Povjerenstvu.

Obveze članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svrhu sprječavanja sukoba interesa

Članak 4.

(1) Predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna su donijeti kodeks ponašanja koji se odnosi na članove predstavničkih tijela i sadrži odredbe o sprječavanju sukoba interesa, načinu praćenja primjene kodeksa, kao i o tijelu koje odlučuje u drugom stupnju o odlukama predstavničkog tijela o povredama kodeksa koji su u njegovoj nadležnosti.

(2) Ispunjenje obveze iz stavka 1. ovoga članka prati tijelo državne uprave nadležno za koordinaciju mjera za sprječavanje korupcije.

(3) Član predstavničkog tijela dužan je pisanim putem u roku od 15 dana od stupanja na dužnost ili stjecanja udjela obavijestiti predsjednika predstavničkog tijela ako ima 5 % ili više udjela u vlasništvu poslovnog subjekta.

(4) Popis udjela iz stavka 3. ovoga članka objavljuje se i redovito ažurira na mrežnim stranicama jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(5) Član predstavničkog tijela dužan je pisanim putem u roku od 15 dana obavijestiti predstavničko tijelo o stupanju u poslovni odnos poslovnih subjekata u njegovu vlasništvu i vlasništvu članova njegove obitelji s jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj obnaša dužnost člana predstavničkog tijela te s trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama kojima je ta jedinica osnivač ili član.

(6) Nadzor nad ispunjenjem obveza iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka provodi Povjerenstvo.

Značenje pojedinih pojmova u ovom Zakonu

Članak 5.

(1) Pojedini pojmovi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeća značenja:

1) *primanje obveznika* je novčani primitak po bilo kojoj osnovi, osim naknade putnih i drugih troškova za obnašanje javne dužnosti

2) *plaća obveznika* je svaki novčani primitak za obnašanje javne dužnosti, osim naknade putnih i drugih troškova za obnašanje javne dužnosti

3) *član obitelji obveznika* je bračni ili izvanbračni drug obveznika, životni partner i neformalni životni partner, njegovi srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre obveznika te posvojitelj odnosno posvojenik obveznika

4) *poslovni odnos* odnosi se na ugovore o javnoj nabavi, kupoprodaju, zakup, najam, državne potpore i druge oblike izravnog stjecanja sredstava od tijela javne vlasti, na koncesije, koncesijska odobrenja i ugovore javno-privatnog partnerstva, osim državnih potpora u slučaju elementarnih nepogoda

5) *poslovni subjekti* su trgovačka društva, ustanove i druge pravne osobe te drugi subjekti poslovnih odnosa kao što su obrti, zadruge, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i nositelji samostalnih djelatnosti te nositelji i članovi drugih poslovnih subjekata osnovanih na temelju zakona

6) *povezane osobe* su osobe navedene u točki 3. ovoga stavka te ostale osobe koje se prema drugim osnovama i okolnostima opravdano mogu smatrati interesno povezanima s obveznikom

7) *upravljačke funkcije* odnose se na članove uprave ili upravnih odbora i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih vijeća ustanova odnosno nadzornih odbora izvanproračunskih fondova, kao i na obavljanje poslova upravljanja u poslovnim subjektima

8) *privatni interes* obuhvaća imovinsku i neimovinsku korist obveznika i povezanih osoba.

(2) Tijela javne vlasti određena su odredbama zakona kojim se uređuje pravo na pristup informacijama.

(3) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Načela djelovanja

Članak 6.

(1) Obveznici u obnašanju javnih dužnosti moraju postupati časno, pošteno, savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo povjerene im dužnosti te povjerenje građana.

(2) Obveznici su osobno odgovorni za svoje djelovanje u obnašanju javnih dužnosti na koje su imenovani odnosno izabrani prema tijelu ili građanima koji su ih imenovali ili izabrali.

(3) Obveznici ne smiju koristiti javnu dužnost za osobni probitak ili probitak osobe koja je s njima povezana. Obveznici ne smiju biti ni u kakvom odnosu ovisnosti prema osobama koje bi mogle utjecati na njihovu objektivnost.

(4) Građani imaju pravo biti upoznati s ponašanjem obveznika kao javne osobe, a koje je u vezi s obnašanjem njihove dužnosti.

GLAVA II.
SPRJEČAVANJE SUKOBA INTERESA

Zabranjena djelovanja obveznika

Članak 7.

Obveznicima ovoga Zakona zabranjeno je:

a) primiti ili zahtijevati korist ili obećanje koristi radi obavljanja dužnosti

b) ostvariti ili dobiti pravo ako se krši načelo jednakosti pred zakonom

c) zlouporabiti posebna prava obveznika koja proizlaze ili su potrebna za obavljanje dužnosti

d) primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti

e) tražiti, prihvatiti ili primiti vrijednost ili uslugu radi glasovanja o bilo kojoj stvari, ili utjecati na odluku nekog tijela ili osobe radi osobnog probitka ili probitka povezane osobe

f) obećavati zaposlenje ili neko drugo pravo u zamjenu za dar ili obećanje dara

g) utjecati na dobivanje poslova ili ugovora o javnoj nabavi

h) koristiti povlaštene informacije o djelovanju državnih tijela radi osobnog probitka ili probitka povezane osobe

i) na drugi način koristiti položaj obveznika utjecanjem na odluku tijela javne vlasti ili osoba koje su u njima zaposlene kako bi postigli osobni probitak ili probitak povezane osobe, neku povlasticu ili pravo, sklopili pravni posao ili na drugi način interesno pogodovali sebi ili drugoj povezanoj osobi.

Postupanje obveznika u dvojbi o postojanju sukoba interesa

Članak 8.

(1) Obveznik je dužan urediti svoje privatne poslove kako bi se spriječio predvidljivi sukob interesa, u pravilu u roku od 60 dana od dana izbora ili imenovanja na javnu dužnost.

(2) U slučaju dvojbe o postojanju sukoba interesa obveznik je dužan učiniti sve što je potrebno da odijeli privatni interes od javnog interesa.

(3) U slučaju dvojbe predstavlja li neko ponašanje povredu odredaba ovoga Zakona o sukobu interesa ili drugog zabranjenog ili propisanog ponašanja predviđenog ovim Zakonom, obveznici su dužni zatražiti mišljenje Povjerenstva.

(4) Povjerenstvo će najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva obveznika dati obrazloženo mišljenje iz stavka 3. ovoga članka.

(5) U procjeni postojanja sukoba interesa posebno će se voditi računa o prirodi dužnosti koju obveznik obavlja i javnom interesu.

Deklariranje sukoba interesa i nesudjelovanje u odlučivanju

Članak 9.

(1) Ako se pojave okolnosti koje se mogu definirati kao potencijalni sukob interesa, obveznik je dužan deklarirati ga na odgovarajući način i razriješiti tako da zaštiti javni interes.

(2) Ako nije drukčije propisano zakonom, obveznik će se izuzeti od donošenja odluka odnosno sudjelovanja u donošenju odluka i sklapanju ugovora koji utječu na njegov vlastiti poslovni interes ili poslovni interes

a) s njim povezanih osoba

b) poslodavaca kod kojih je bio u radnom odnosu u posljednje dvije godine prije stupanja na dužnost.

GLAVA III.
IZVJEŠTAVANJE O IMOVINSKOM STANJU OBVEZNIKA

Obveza podnošenja imovinskih kartica

Članak 10.

(1) Obveznici su dužni, bez obzira na to obnašaju li dužnost profesionalno, podnijeti Povjerenstvu imovinsku karticu koja sadrži podatke propisane ovim Zakonom.

(2) Obveznici su dužni podnijeti imovinsku karticu u roku od 30 dana od dana stupanja na dužnost te u roku od 30 dana po prestanku obnašanja dužnosti.

(3) Obveznici koji su ponovno izabrani ili imenovani na istu dužnost obvezni su u roku od 30 dana od dana stupanja na istu dužnost podnijeti imovinsku karticu.

(4) Obveznici su dužni jednom godišnje podnositi imovinske kartice Povjerenstvu do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu.

(5) Ako obveznik podnosi imovinsku karticu nakon isteka rokova propisanih stavcima 2. i 3. ovoga članka, dužan je podnijeti imovinsku karticu sa stanjem na zadnji dan roka za podnošenje imovinske kartice koju je propustio podnijeti u roku, dok se imovinska kartica iz stavka 4. ovoga članka podnosi uvijek sa stanjem na zadnji dan prethodne godine.

(6) Obveznici su, u roku od 15 dana od dana proteka 12 mjeseci od prestanka obnašanja dužnosti, obvezni podnijeti Povjerenstvu imovinsku karticu.

Sadržaj imovinske kartice

Članak 11.

(1) Imovinska kartica podnosi se na propisanom obrascu, elektronički s kvalificiranim elektroničkim potpisom ili elektronički uz dostavu ispisanog i vlastoručno potpisanog obrasca te ovjerenog od tijela u kojem obveznik obnaša javnu dužnost, sa stanjem na dan podnošenja.

(2) Imovinska kartica sadrži podatke o osnovnom osobnom stanju obveznika, njegova partnera i maloljetne djece, dužnostima obveznika koje obavlja profesionalno ili neprofesionalno, o ostalim dužnostima koje obnaša odnosno djelatnostima koje obavlja, kao i o djelatnosti koju je obavljao neposredno prije stupanja na dužnost unazad dvije godine i u razdoblju od 12 mjeseci nakon prestanka obnašanja dužnosti, o članstvima i funkcijama obveznika u drugim pravnim osobama, udruženjima i organizacijama.

(3) Imovinska kartica sadrži podatke o imovini obveznika, njegova partnera i maloljetne djece, stečene po svim pravnim osnovama.